

NÁZEV ŠKOLY: GYMNÁZIUM JOSEFA JUNGMANNA, LITOMĚŘICE,
Svojsíkova 1, příspěvková organizace

ČÍSLO PROJEKTU: CZ.1.07/1.5.00/34.1082

NÁZEV MATERIÁLU: VY_32_INOVACE_6B_11_Oblékání

TÉMA SADY: Antické reálie

ROČNÍK: 3. a 4. ročník, oktáva

DATUM VZNIKU: leden 2014

AUTOR: Vladimíra Hávová

esf evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE

Materiál je určen pro výklad antických reálií v samostatném semináři nebo jako součásti výuky latiny.

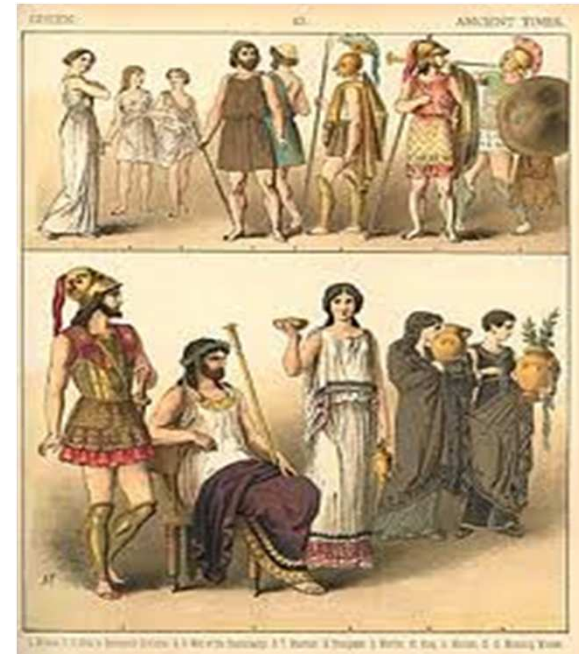
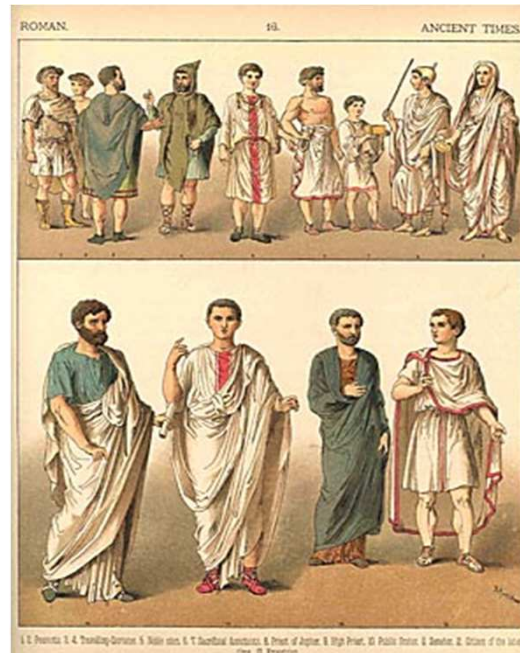
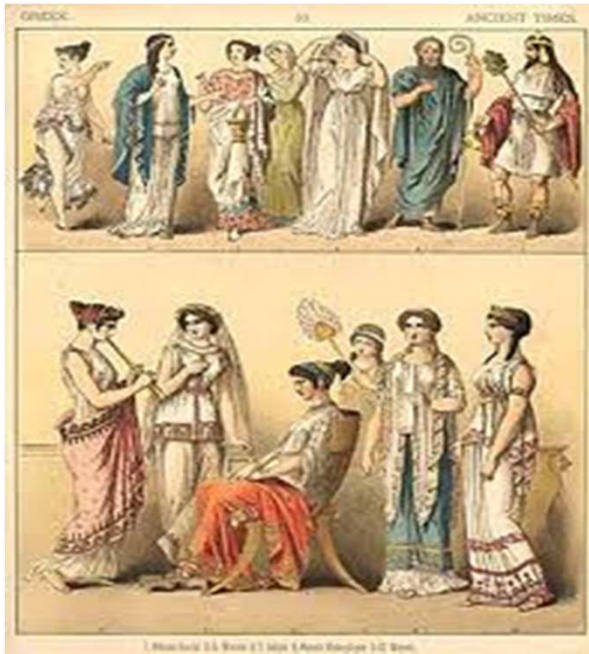
Studenti získají informace o tradičních oděvech Římanů.

Výklad navíc rozšiřuje i studentovu latinskou slovní zásobu (latinské termíny jsou zvýrazněny barevně). V závěru prezentace jsou uvedena latinsky psaná živá slova, citáty či slavné výroky týkající se tématu.

Prezentace s výkladem zabere jednu vyučovací hodinu.

Studenti propojí nové informace se znalostmi z historie.

Oblékání

Oblékání

Tóga

římský národní kroj,
nesměli ji nosit cizinci ani
propuštění otroci

ve starší době byla oděvem
univerzálním, později se
stala oděvem svátečním

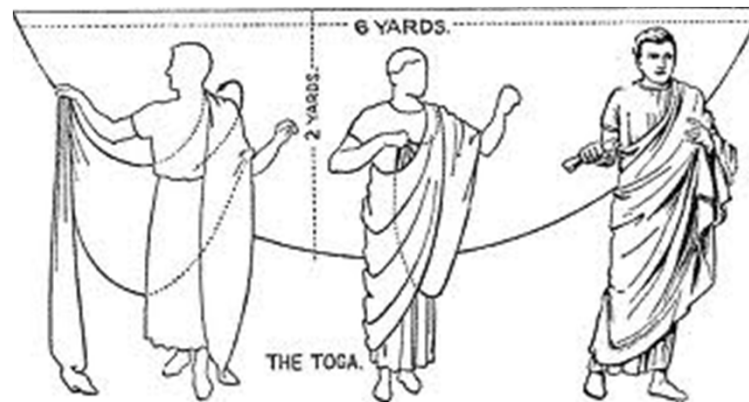

Oblékání

Oblékání tógy

tóga bývala omotána kolem těla tak, aby levá ruka byla zakryta a pravá zůstala volná

na prsou zůstával záhyb sloužící jako kapsa na peníze, šátek či listiny

Oblékání

Tóga

tóga byla na těle pečlivě řasena, aby dolní lem tvořil pravidelné záhyby (sinusy) - k tomu pomáhaly i kamínky zašité do lemu, jež sloužily jako závaží

látka elipsovitého tvaru bývala dlouhá až 5 m, šířka se v různých dobách lišila

barvy tógy a různě barevné pruhy signalizovaly příslušnost nositele k úřadu či stavu

Oblékání

Druhy tógy:

toga alba, pura, virilis

bílá vlněná tóga určená všem

toga candida

sněhobílá tóga určená uchazečům o úřad

toga praetexta

tóga s nachovým lemem pro vyšší úředníky,
některé kněží a a pro chlapce do 16 let

toga picta

zlatem vyšíváná tóga určená triumfátorům

Oblékání

Druhy tógy:

toga trabeata

tóga jezdců a augurů s několika nachovými pruhy

toga purpurea

slavnostní nachová tóga císařů

toga sordida, pulla

smuteční tmavá tóga, nosili truchlící, ale i obžalovaní

Oblékání

Tunica mužská - vlněná košile sešitá ze dvou pruhů látky s otvory pro hlavu a ruce, délka sahala ke kolenům, v pase přepásaná, byla oděvem spodním

Ženská tunika sahala na rozdíl od mužské až po kotníky, byla přepásaná pod prsy barevnou tkanicí, mohla mít krátké i dlouhé rukávy.

Oblékání

Tunica

senátoři nosili tuniku s širokým svislým nachovým pruhem, jezdci s úzkým svislým nachovým pruhem a triumfátoři nosili tuniku vyšívanou palmovými ratolestmi

Oblékání

Pláště

užívaly se ve válce, na cestách, při práci, jako všední oděv

bývaly z různých materiálů a mívaly pestré barvy

sagum, paludamentum
vojenské pláště

lacerna

lehký volný plášť z jemné látky

paenula

tmavý silný těsně přiléhající zapínací plášť

Oblékání

Stola

Stolu měly právo nosit jen římské paní.

Stola byl svrchní vlněný šat podobného střihu jako tunika, bývala však více nařasená a zakončená vlečkou.

Stoly byly barevné a zdobené.

Přes tuniku s rukávy se nosila stola bez rukávů a obráceně.

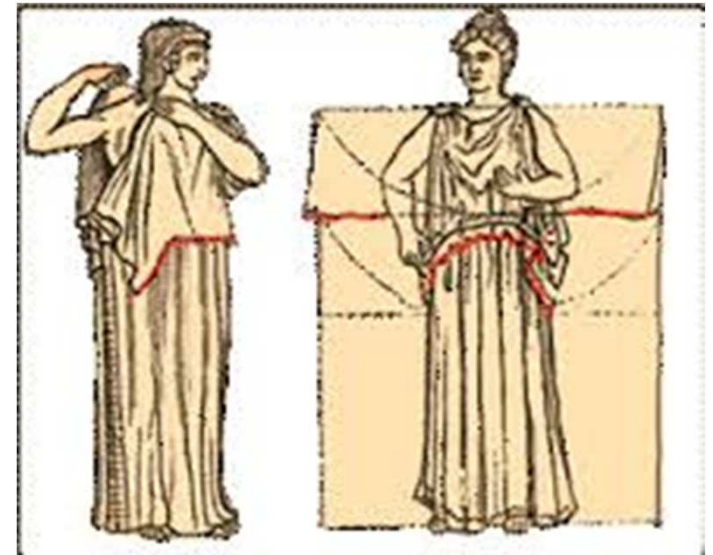
Oblékání

Palla

Pallu tvořil buď jeden kus látky a obtáčel se kolem těla podobně jako tóga, nebo dva kusy látky sepnuté na ramenou ozdobnými sponami.

Palla byla velmi zdobená, vyšívaná, barevná.

Palla se nosila přes stolu.

Oblékání

Venku nosily Římanky vždy zahalenou hlavu cípem pally nebo závojem.

Výstřední barvy a střihy oděvů nosily jen herečky, libertinky cizího původu nebo ženy nevalné pověsti.

Barvení látek bylo poměrně drahé, Římané používali např. šafrán nebo červenou barvu z mořských korýšů.

Oblékání

Šperky

Prsteny železné mohli nosit všichni, na zlaté měli právo jen úředníci, senátoři a jezdci. Za císařství se prsteny zdobily drahokamy či rytinami.

Spony se užívaly ke spínání a zdobení šatů.

Amulety nosili muži i ženy od narození, dostávali je spolu se jménem.

Oblékání

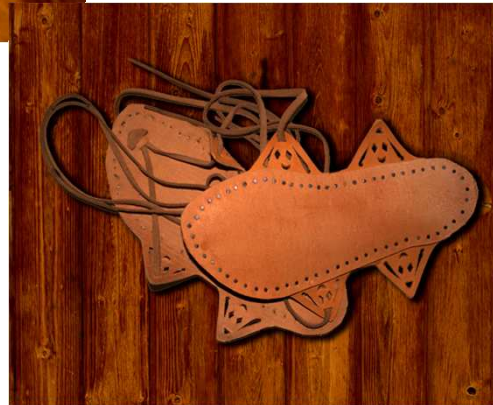
Náramky nosili muži (vyznamenání za statečnost) i ženy (jako ozdobu).

Řetízky, naušnice a jehly do účesu byly výhradně ženskou ozdobou.

Oblékání

Soleae – sandály, podešve připevněné na nohu jen řemínkem, nosily se doma

Calcei – černé nebo červené střevíce se zvýšeným podpatkem vhodné k tóze, k noze připevněny dlouhými řemínky křížícími se do půli lýtek

Oblékání

Caligae – boty z hrubé kůže určené vojákům

Socci a cothurni – boty s vysokými podešvemi určené hercům

Oblékání

Tunica proprior pallio est.

Tunika je bližší než plášť.

Vestis virum reddit.

Šaty dělají člověka.

In vili veste nemo tractatur honeste.

S nikým v chudých šatech se nejedná důstojně.

Sub laceris crebro virtus latet aurea pannis.

Pod odraným šatem najdeš často cnot oděnou zlatem.

Oblékání

Zdroje:

ČERMÁK, J., ČERMÁKOVÁ, K. *Slovník latinských citátů*. 1. vyd. Praha : Euromedia Group, 2005. ISBN 80-242-1372-9.

KUBELKA, V. *Římské reálie a literatura*. Uherské Hradiště : vl. nákladem, 1898.

KUŽÁKOVÁ, E., MOUCHOVÁ, B., SLABOCHOVÁ, D. *Linguae Latinae studeamus*. 1. vyd. Praha : Ewa edition, 1998. ISBN 80-85764-25-3.

MOUCHOVÁ, B., KUŽÁKOVÁ, E., MAREK, V. *Disco latine I*. 1. vyd. Praha : Scientia, 1995. ISBN 80-7183-045-3.

Oblékání

Obrázky:

AUTOR NEUVEDEN. *ksoft.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

http://www.magazin.ksoft.cz/ruzne_dejiny_odivani.htm

AUTOR NEUVEDEN. *ksoft.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

http://www.magazin.ksoft.cz/ruzne_dejiny_odivani.htm

AUTOR NEUVEDEN. *ksoft.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

http://www.magazin.ksoft.cz/ruzne_dejiny_odivani.htm

AUTOR NEUVEDEN. *wikipedia.org* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Toga>

AUTOR NEUVEDEN. *howtomakeatoga.info* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

<http://www.howtomakeatoga.info/>

AUTOR NEUVEDEN. *crg.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:

<http://www.crg.cz/sekce/historie/referaty/starovek/rim/odivani.htm>

Oblékání

Obrázky:

AUTOR NEUVEDEN. *wikipedia.org* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:
<http://en.wikipedia.org/wiki/Stola>

AUTOR NEUVEDEN. *jablko.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:
http://www.jablko.cz/serial/moda/seria_cmoda_2.htm

AUTOR NEUVEDEN. *topzine.cz* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:
<http://www.topzine.cz/rimanky-milovaly-blond-paruky-delaly-je-z-vlasu-germanskych-zajatkyn>

AUTOR NEUVEDEN. *macellum.es* [online]. [cit. 2.4.2014]. Dostupný na WWW:
<http://www.macellum.es/soleae.html>

AUTOR NEUVEDEN. *macellum.es* [online]. [cit. 2.4.2014]. Dostupný na WWW:
<http://www.macellum.es/soleae.html>

AUTOR NEUVEDEN. *wikipedia.org* [online]. [cit. 18.3.2014]. Dostupný na WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Caligae>